

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

95. E conuers. insignes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ille cum brevi se se collegisset; pro! inquit, erumpens; quam bellè mihi, ea solennitas aduentat! Deo laus: moriar illo die: est ne huic comparabilis in anno dies? in quo mortis propriæ dolorem sorbeat immensa ex resurgente Christo lætitia? & vero sub ortum illius diei placide animam efflant, vitumque id illi prædictum diuinitus, hæud tam opinor ad morbi dolores vicinæ gloriæ promulsive aliqua condiendos, quam ad Neophytos, certâ eius fidaciâ, in Christi obsequio confirmandos. Inter alios partus generosos quibus et si raris sed multorum vicem æquantibus, Nanchinum præ aliis vrbibus nobilitauit, auxitque Christi fidem, nominatur Paulo non multum inferior, cui suus dabitur in sequentibus locus. Reuisendum nunc nobis Pechini, Riccius & Pantoia, rem Christi quàm gnauiter, & emolumento quàm copioso gerant: utriusque deinceps in Sinenli lingua pariter expedito, diei nulla pars vacabat ab aduentum concursu vel adeundorum inuitatu; cæterus utrobique assidui, sermo perpetuus & disputatio de mathematicis, physicis, legibus, præceptis morum, & grauioribus de Deo, & immortalis animo, & futurorum post hanc vitam expectatione: quocumque porro studio instincti, audis auribus dicentem Riccium biberent, quem reuerentibus vt Magistrum, sermo eius omnis cuiuscumque fuisset argumenti, desinebat semper in decretoria & æterna religionis veræ principia, & effata, quibus apparebat illos vehementissimè commoueri ad gerendam omni contentione, dum viuerent, futurorum curam, & satagendum vt quod erat æternum, atque immortale, post momentum hoc æui breuissimum beatum esset. Ac nisi expertum nationis illius, aulæ, nobilium & Literatorum conditio docuisset, ad stabiliendam Christi fidem præstare paucos inculpatæ vitæ, & censorij exempli, multis solutæ disciplinæ, & nomen Christianum priuato dedecore inficientibus; pronum illi erat ingenti numero lectam illam grauare Christianitatem: pergitque paucorum quos Christo adiunxerat censere nomina, titulos, dignitatem, & susceptæ vitæ rationes virtutum numeris perfectas, quibus mirè crescebat Christianæ legis existimatio: eorum vnum in specimem omnium hic pono. Nobilis Mandarinus, ex Tribunalibus Regis Senator, cognomento Li, ardens aliquid certi de Deo, & animâ nosse, quicquid doctrinarum apud Literatos, Oscianos & Taoios est, versarat; ex eo multorum annorum operoso conatu, tam densa illi adhæserat caligo multiplicium errorum, vt monstratum à Riccio solem non cerneret, essetque opus exquisita rùm errorum illorum peritia, tum dexteritate ad deradendam ab eius oculis cæcam albuginem; igitur cum se ostentaret astrorum & cœli notitia, Riccius hæc illum domare aggressus est vt digito tangeret, quantopere in his allucinetur, ex quo conficiendum illi dedit, quanto grauius in his quæ super cœlum, & astra sunt, erraret quorum sibi magisterium vlturpabat. Ita effectus docilior, & demùm expugnatus, in procinctu erat vt Christo se dederet; sed restabat lethalis remora, cui amouendæ nisi

95.
Pochini PP.
fructuosè la-
borant.

95.
E conuers.
infignes.

nisi patientissimæ industriæ robur omne exercuisset Riccius, de salute illius actum erat. diuinandi artem, prædictionum tam certo calu- tanto quæstu lacrorum; tanta potentiorum gratia, & fama populorum exercuerat tandiu, vt consuleretur tanquam oraculum; hinc ille animum obstinabat, meræ sagacitatis esse quicquid faceret, nec transilire lineas Philosophiæ naturalis ex signis præsentibus ventura indicantis, cum tamen ad hoc superstitiosa, & semimagica adhiberet, fuso Astrologiæ obducta. Grandis meriti decus fuit Magistri sui rationibus cedentem, eurare cum arte, summisque illius opibus, diuini hominis famam quandam longinqua, & futura, quod est Dei solius, velut præsentia cernentis. Exinde animo, vt mente ritè comparatus, die Matthæi Apostoli, nouam è sacro balneo vitam; nouum nomen ducit; Paulus nominatur; atque vt primam edat, & nobile fidelitatis suæ documentum, triduo integro bibliothecam suam purgat; libros omnes quæ scriptos, quæ typis excusos, damnatæ scientiæ arcana pacta, experimenta, & regulas complexos in captas confertit (ingens annorum complurium, rarus, & sumptuosus labor) partem illorum alteram in domus area, palam cremat; partem ad nos mittit in Christianorum oculis cremandam; illam vt intelligerent Ethnici nihil se in posterum interrogandum de occultis, quorum prædictiones vltro igni damnasset, hanc vt certiores faceret Christianos nunquam repetiturum illas artes, quas vt maximè veller, actis in cinerem earum instrumentis, non posset. Sacrificij huius igne, & carissimarum sibi rerum, tantum est ignem promeritis diuini spiritus vt de Christi lauacro Christianus simul emergeret, & sanctus, alienæ mox salutis ardore inflammatus parentem decrepitam, vxorem, liberos duos professione Literatos, præceptorem illorum familiamque vniuersam cum mancipiis, Deo lucrificet: in his quidam seruus admonitus vt vel semel sacræ adesset catechesi, correpto furiosè cultro, dextræ sibi digitum abscidit, vociferans, ante sibi cernes ex omni corpore sic frustatim vellendas, quam vt ritus antiqui herus miseratione, suasu, lachrymis ita emolliuit, vt se denique cum vxore diuino lauacro subderet expiandum: ad hæc idem Paulus bonam adium partem in sacellum dicauit, in quo cæterus sacros agebant Christiani, viam quoque ipse morosam & asperam confessionibus feminarum primus complanauit, publico coniugis, matronæ clarissimæ, & eius familiarum exemplo; quas præter necessaria obeundo ritè Sacramento, Latinam quoque precatiunculam scitè docuerat, quæ nostrarum defectu literarum, atque accentuum iis perdifficilis, inuit tamen in vsum aliarum etiam feminarum, ne ab vsu communi Christianorum in Europa tantillum recederent. In sacro epulo liquecebat torus, paratùmque ad illud animum ieiunio pridiano, ieiunio item postredie ad agendas gratias occupabat. Ad quæsum vero animarum tam incitato agebatur, vt fræno in multis egeret, & erat nostris eapropter incitè

96.
n'ficul. con-
fess. femin.
collitur.

Confiteor
Deo, &c.